

Dosarul nr.2r-254/23
2-22093683-01-2r-13062023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. D. Dubcovețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

16 august 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Andrei Talpă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t :

La 28 iunie 2022, prin intermediul poștei (f.d.20), Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare Î.M. „INCASO” S.R.L.), a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Talpă, solicitând încasarea datoriei, în mărime de 5 988 lei, și a cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile de asistență juridică, în mărime de 500 lei, și cheltuielile privind plata taxei de stat, în mărime de 270 de lei.

Prin încheierea din 06 iulie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă, prezenta cerere a fost acceptată spre examinare în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu valoare redusă depusă Î.M. „INCASO” S.R.L. împotriva lui Andrei Talpă cu privire la încasarea datoriei, în sumă de 3 000 lei, și penalității, în sumă de 2 988 lei.

La 09 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.37), Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă, exprimând poziția în favoarea admiterii cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Î.M. „INCASO” S.R.L. și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202,50 de lei, acordându-i un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. Totodată, s-a explicat apelantului că, în caz dacă de nelichidare a neajunsurilor menționate, cererea de apel nu va fi considera depusă și împreună cu actele va fi restituită.

La data de 22 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.47) și ulterior, la data de 24 februarie 2023, prin intermediul poștei (f.d.52), Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Î.M. „INCASO” S.R.L. și s-a remis Î.M. „INCASO” S.R.L. cererea de apel cu toate documentele anexate. Totodată, s-a explicat că, restituirea cererii de apel nu exclude adresarea repetată în judecată în termenul și modul stabilit al aceluiași apelant cu cerere de ape, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și aceleași temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile.

La 31 mai 2023, prin intermediul poștei (f.d.65), Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului, s-a invocat că, încheierea instanței de apel din 24 ianuarie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost adusă la cunoștință la data de 15 februarie 2023. Or, a fost expediată de către instanța de apel la data de 14 februarie 2023, ora 18:37, la adresa de e-mail legal@incaso.md, în afara programului de lucru, fiind înregistrată în Î.M. „INCASO” S.R.L., la data de 15 februarie 2023. Termenul limită pentru lichidarea neajunsurilor fiind data 22 februarie 2023. Astfel, la data de 22 februarie 2023 a expediat în adresa Curții de apel, cererea de apel motivată cu dovada achitării taxei de stat, adică în interiorul termenului acordat.

Cu referire la prevederile art. 110, art. 111 alin. (3), art. 112 alin.(2), (3) din Codul de procedură civilă, a reiterat că, cererea de apel motivată cu dovada achitării taxei de stat, depusă la data de 22 februarie 2023, urmează a fi considerată ca fiind depusă în termen.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la data de 13 iunie 2023 (f.d.70).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la 04 aprilie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 31 mai 2023, prin intermediul poștei (f.d.65).

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel, prin intermediul poștei electronice la data de 23 mai 2023 (f.d.63). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost contestată cu apel de către Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, depunând în acest sens la data de 09 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.37), cererea de apel nemotivată (f.d.36).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Î.M. „INCASO” S.R.L. și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202, 50 de lei, acordându-i un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii (f.d.44-45).

Copia încheierii instanței de apel din 24 ianuarie 2023 a fost expediată la adresa de e-mail a apelantului legal@incaso.md, la data de 14 februarie 2023 (f.d.46).

În termenul de 7 zile acordat de instanța de apel, recurentul nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 24 ianuarie 2023, și anume, nu a prezentat, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 202, 50 lei.

Prin urmare, prin încheierea din 04 aprilie 2023, Curtea de Apel Chișinău întemeiat, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de Î.M. „INCASO” S.R.L., fiind remisă Î.M. „INCASO” S.R.L. cu toate documentele anexate (f.d.60-62).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel,

având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, partea recurentă a insistat că, în termenul acordat de instanța de apel pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat, prin încheierea din 24 ianuarie 2023, expediată la data de 14 februarie 2023, ora 18:37, după orarul de lucru, a expediat la 22 februarie 2023, apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termen, având în vedere înregistrarea încheierii instanței de apel de către Î.M. „INCASO” S.R.L., la data de 15 februarie 2023.

La acest argument al recurentului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține constatările instanței de apel, potrivit cărora, la data de 22 februarie 2023, cu depășirea termenului acordat de o zi, prin intermediul poștei electronice (f.d.47), Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat (f.d.48-51), fiind un format scanat pdf al actelor expediate, fără aplicarea semnăturii electronice avansată.

Ulterior, abia la data de 24 februarie 2023, cu depășirea termenului stabilit de instanța de apel, cu 3 zile, prin intermediul poștei (f.d.52), Î.M. „INCASO” S.R.L., reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cererea de apel motivată, semnată olograf, precum și dovada de plată a taxei de stat, în copie certificată (f.d.52-59).

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 112 alin.(3), (4) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen. Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul Î.M. „INCASO” S.R.L. nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În ceea ce vizează alegația părții recurente precum că, actul judecătoresc a fost expediat de către instanța de apel la adresa de e-mail legal@incaso.md, la data de 14

februarie 2023, ora 18:37, în afara programului de lucru, fiind înregistrată la data de 15 februarie 2023, la Î.M. „INCASO” S.R.L. și, respectiv, termenul acordat de instanță ar fi expirat la data de 22 februarie 2023, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în cazul expedierii prin intermediul poștei electronice termenul se calculează începând cu următoarea zi de expediere, în cauza respectivă, din 15 februarie 2023, și nu de la 16 februarie 2023, nefiind relevant când a fost înregistrat actul judecătoresc contestat în registru Î.M. „INCASO” S.R.L..

De altfel, în virtutea art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Totodată, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin urmare, odată expedit actul judecătoresc la 14 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, instanța de apel corect a conchis că, termenul acordat de instanță a expirat la 21 februarie 2023. Or, la caz, ora expedierii încheierii nu influențează termenul acordat pentru lichidarea neajunsurilor, în condițiile în care, data comunicării actului nu se ia în considerare la calcularea termenului, deoarece termenul începe să curgă din ziua imediată datei comunicării actului.

Mai mult, conform indicației instanței de apel din încheierea din 24 ianuarie 2023, Î.M. „INCASO” S.R.L. urma să prezinte, în termen de 7 zile de la recepționarea încheierii, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 202, 50 de lei (f.d.44-45) și nu prin intermediul poștei electronice.

Instanța de recurs notează că, Î.M. „INCASO” S.R.L., în numele cărei a acționat avocatul Eugeniu Bujoreanu, nu a prezentat, în sensul dispus de instanța de apel, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, însă, doar la data de 22 februarie 2023, ora 15:42, prin intermediul poștei electronice (f.d.47), a expedit cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, în format scanat pdf (f.d.48-51), în lipsa semnăturii electronice calificată. În textul e-mail-ului nu se identifică argumente în sensul intenției părții apelante de a prezenta actele date în original, or, apelul motivat cu semnătura olografă (f.d.53-59), a fost expedit prin intermediul poștei, abia la 24 februarie 2023 (f.d.52), peste termenul acordat de instanța de apel.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, conform art. 40 alin. (1) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, doar documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe

suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Recurentul nu s-a conformat acestei norme legale, expediind actele prin poșta electronică, fără aplicarea semnăturii electronice calificată.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În temeiul art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu.

Se menține încheierea din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Andrei Talpă cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni